

Alg 377

Sprawozdanie

komisji gospodarstwa krajowego o wniosku p. Oleśnickiego w sprawie regulacji rzeki Tyśmienicy i zarządzeń ochronnych przeciw zanieczyszczeniu gruntów odpadkami naftowej produkcji.

Wysoki Sejmie!

Poseł Oleśnicki w swoim wniosku podnosi wielkie szkody, jakie kopalnie nafty i rafinerie w powiecie drohobyckim wyrządzają rolnictwu w wielu tamtejszych gminach, a szczególnie w okręgu sądowym medenickim, odpadki bowiem z rafinerii i ropa z wybuchów rozlewają się przy wezbranych wodach rzeki Tyśmienicy na przyległe grunta i niszczą nie tylko plony i pastwiska, ale także urodzajność ziemi. Żąda więc w swoich wnioskach najrychlejszego przeprowadzenia regulacji rzeki Tyśmienicy, wyjątkowego uwzględnienia ludności tamtejszej przy rozdawaniu zapomóg kłękowych, oraz surowych kar na przemysłowców naftowych i pewnych zarządzeń zapobiegawczych, a w szczególności, żeby władze górnicze pozwalały na wiercenie szybów dopiero wtedy, gdy przedsiębiorca wykaże się przygotowaniem potrzebnych rezerwoarów dla możliwie najwyższej produkcji.

Komisja gospodarstwa krajowego przyznaje, że wywody p. Oleśnickiego, objęte uzasadnieniem jego wniosków, a dotyczące szkód powodowanych odpadkami naftowymi i ropą, przy wylewach rzeki Tyśmienicy są słuszne. Wszelako w tak wyjątkowych warunkach, w jakich obraca się kopalnictwo naftowe, zapobieżenie wszelkim szkodom, które za sobą pociąga tak nieokiełzany produkt, jak nafta, następuje bardzo wielkie trudności, bo często niema możliwości zakreślenia granicy żywiołowi, który granic nie zna.

Cheąc ile możności złemu zaradzić, odróżnić należy szkody największe, zrzędzone odpadkami z rafinerii, od szkód przez ropę wybuchową, ta bowiem, chociaż także szkodliwa dla vegetacji, nie posiada tak niebezpiecznych składników, jak odpadki z rafinerii, zawierające w znacznej ilości kwas siarkowy, o wiele gorszy dla inwentarzy i niszczący urodzajność ziemi.

Według istniejących przepisów rafinerie obowiązane są spuszczać odpadki do dolów obwałowanych i przestrzegać, żeby do wód płynących się nie dostawały, a tylko organa policyi mają pilnie strzedz ich wykonania, co niestety wiele pozostawia do życzenia. Ponieważ produkcja rafinerii jest uregulowaną, więc środki zapobiegające rozlewaniu się odpadków mogą być ściśle przestrzegane; to też wszystkie większe i odpowiednio urządzone rafinerie stosują się do przepisów, a przeważnie do szkód przyczynia się wielka ilość małych rafinerii, źle urządzonych i niedbale prowadzonych.

Komisya gospodarstwa krajowego uznając potrzebę wprowadzenia większego niż dotąd porządku w tym kierunku, przedkłada Wys. Sejmowi do uchwalenia odpowiednią rezolucyę do Rządu.

Co do wylewów ropy do rzeki Tyśmienicy, powodowanych przez żywiołowe wybuchy, których żadna siła ludzka powstrzymać i opanować nie jest w możności, rzecz staje się o wiele trudniejszą. Ropa bowiem jest przedmiotem, którego w ścisłe reguły ująć się nie da. Wkładając w jej zdobycie ogromne inwestycye, nigdy się nie wie, czy się ją znajdzie, w jakiej głębokości i jakiej ilości. Niepodobna więc żądać stawiania zbiorników przed rozpoczęciem robót, które zwykle około 2-eh lat trwają i często zawodem się kończą. Zbiorniki przeto przygotowane być mogą przez osobne stowarzyszenia magazynowe, przez kraj, a nawet przez producentów, ale przez tych dopiero, gdy dojdą do pierwszych śladów ropy. Zbiorników jednak wielkich po większej części na kopalniach stawiać nie można, naprzód dla braku miejsca, a powtórnie dla niebezpieczeństwa pożaru; mały zaś zbiornik na kilkadziesiąt cystern może przy silniejszym wybuchu wystarczyć na jeden dzień lub dwa.

W ostatnich czasach starostwo górnicze wydało rozporządzenie, które grozi wstrzymaniem robót na dowierceniu ropy, jeżeli przedsiębiorca nie ma własnych zbiorników, lub nie zawarł układu co do pomieszczenia ropy w zbiornikach krajowych lub towarzystw magazynowych.

Również nie może władza górnicza powstrzymywać przedsiębiorcę w rozpoczęciu robót, gdyż jest on związany umową o teren z właścicielem gruntu, w której oznaczony jest termin ich rozpoczęcia i prowadzenia wierceń bez przerwy aż do ustalonej głębokości.

Natomiast głównym i jedynie do pewnej miary skutecznym środkiem obrony w tych arcytrudnych stosunkach borysławskich jest regulacya rzeki Tyśmienicy połączona z obwałowaniem. Wszystkie bowiem odpadki w rafineryach nie będą się mogły dostać do łożyska rzeki przez wały ochronne, a nawet te części odpadków lub ropy z wybuchów, któreby tam wpłynęły przez przepusty, nie zaleją gruntów ornych lub łąk nawet przy wielkich wodach, gdyż wały je utrzymają w łożysku, którem odpłyną do większych rzek.

Z przyjemnością wypada komisji gospodarstwa krajowego zaznaczyć, że regulacya Tyśmienicy już się rozpoczęła i to w dwóch sekcjach, t. j. od jej ujścia do Dniestru i w Drohobyczu, przyczem obwałowanie jest przewidziane.

Na podstawie powyższego sprawozdania komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził w jak najkrótszym możliwie czasie regulacyę rzeki Tyśmienicy wraz z obwałowaniem.

II. Wzywa się c. k. Rząd, aby w porozumieniu z Wydziałem krajowym przy rozdziale tegorocznych zasiłków z krajowego i państwowego funduszu uwzględnił szczególnie gminy powiatu drohobyckiego, a najwięcej okręgu sądowego medenickiego.

III. Wzywa się c. k. Rząd, aby ściśle przestrzegał przepisy i stosował kary, odnoszące się do odpływu odpadków z rafinerji i ropy ze zbiorników i basenów.

Za przewodniczącego:
Marszałkowicz.

Sprawozdanie:
Gorayski.